

Waarden, missie en visie van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk

Onze waarden

= vanuit welke normen we vertrekken.

We onderschrijven het internationaal verdrag voor de rechten van het kind.
We richten ons op artikel 31 als basis voor alles wat we doen.

Dit artikel stelt dat:

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven.
2. De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en creatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.

We hanteren 5 universele waarden binnen de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw
Speels | Ontwikkeling | Toegankelijk | Kwalitatief | Respectvol
Ze zijn alle vijf evenwaardig, de volgorde is niet bepalend.

De waarden van de VDS passen we toe in de drie kernprocessen van onze organisatie: dienstverlening, organisatie en medewerkers. Er zijn geen strikte afspraken die bepalen hoe er gehandeld moet worden naar deze waarden. Integendeel, binnen elk kernproces bestaat de vrijheid om ze verder invulling te geven. Het zijn echter wel normen om beslissingen aan te toetsen. Het zijn principes die we willen hanteren. De waarden moeten uitstralen in alles wat we doen. We hebben de ambitie om de waarden te integreren in de houding van alle medewerkers.

Naast de 5 organisatie brede (universele) waarden kunnen er andere, meer specifieke waarden extra aandacht krijgen voor specifieke beleidsdomeinen (voor zoverre ze niet in conflict komen met de universele waarden).

Onze visie

=waarvoor we gaan en waarom we het doen

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk streeft naar:
meer en betere speelkansen voor elk kind en groeikansen voor alle jongeren.

Betekeningen:

- Streeft naar: duidt op de richting waar we met de VDS naar toe willen. Houdt in dat we hier continu willen aan werken en dit steeds beter willen doen.
- Meer speelkansen: slaat op kwantiteit, we willen het aantal speelkansen verhogen.
- Betere speelkansen: slaat op kwaliteit, we hebben een duidelijke visie op spelen maar ondersteunen ook de werkingen die een andere visie hanteren om bij hen de speelkansen te versterken.
- Voor elk kind: kinderen met en zonder beperking en/of kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties. Inclusie en diversiteit zijn prioriteiten van de VDS.
- Kind: hieronder verstaan we tot en met 18 jaar. Ook voor tieners willen we dus meer en betere speelkansen.
- Groeikansen: slaat op de jeugdwerkfilosofie die we zelf hanteren en uitdragen bij de ondersteuning van speel- en vakantiewerkingen. Een veilige omgeving creëren waarbinnen jongeren fouten mogen maken, kansen krijgen om zichzelf te ontdekken en volwaardig participeren in de uitbouw van een werking.
- Alle jongeren: we gaan uit van het idee dat elke jongere op basis talent en enthousiasme een meerwaarde kan betekenen binnen het organiseren, uitwerken en uitvoeren van een speelplein -en vakantiewerking.

Onze missie

=waarvoor we staan en wat we doen.

Voor alle speelplein- en vakantiewerkingen:

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) is al 50 jaar expert in het organiseren van een speelaanbod in vakantietijd. Elke vakantiewerking kan bij ons terecht voor vorming en ondersteuning over alle aspecten van een werking: *visie/beleid, speelkansen, ploeg, praktische organisatie, externe relaties en toegankelijkheid* (= basisschema). Onze kennis en expertise zijn gebouwd op onze jarenlange dienstverlening als koepel voor het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel.

Speelpleinwerk binnen het geheel van vakantiewerkingen.

Speelpleinwerk situeert zich binnen het kader van het jeugdwerk.

Speelpleinwerk is een deelverzameling binnen het totaal van alle vakantiewerkingen.

Een speelpleinwerking is de optelsom van onderstaande kenmerken:

1. Spelen staat centraal

Speelplein valt in de vakantieperiode, is vrije tijd voor kinderen. In hun vrije tijd gaan kinderen spelen, dus spelen staat centraal op een speelpleinwerking. In essentie gaat het om het spelen zonder meer, het 'spelen om te spelen'. Op het speelplein is spelen geen middel om een extern doel te bereiken, maar een doel op zich. De opdracht van speelpleinorganisatoren is om een speelomgeving te creëren met zoveel mogelijk speelkansen voor alle kinderen.

2. Kinderen als doelgroep: kleuters, lagere schoolkinderen en/of tieners

Vanaf de kleuterleeftijd zijn kinderen zelfstandiger en is er minder zorgfunctie nodig. De maximumgrens voor deelnemers is 15 jaar, daarna worden jongeren animator. Uitzonderlijk kunnen kinderen met een beperking wel nog langer als deelnemer komen.

3. Is actief in de vakantie(s), in regel zonder overnachting voor de deelnemers

Speelpleinwerk is niet beperkt tot het schooljaar, maar vindt in minstens één schoolvakantie per jaar plaats. Overnachtingen zijn uitzonderlijke events en geen regelmatige standaardactiviteit.

4. Deelnemers kiezen zelf hoe vaak ze deelnemen

Speelpleinwerk vereist geen langdurig en vastgelegd engagement van de deelnemers (bv. geen engagement voor een jaar, elke weekend...)

5. Speelpleinwerk is een plek voor én door jongeren

Speelpleinwerk is jeugdwerk en hanteert de jeugdwerkfilosofie. Het merendeel van de begeleidersploeg zijn jongeren. Die jongeren bereiden het speelaanbod, voeren het speelaanbod uit en worden actief betrokken bij de werking. Om haar speelfunctie optimaal te kunnen realiseren ziet een vakantiewerking de uitbouw van haar begeleidersploeg als doel op zich. Ze investeert daarom veel tijd en energie in het stimuleren van de betrokkenheid, de verbondenheid en de participatie van haar begeleidersploeg. Ze creëert een veilige omgeving waarbinnen jongeren kunnen groeien, fouten mogen maken, kansen krijgen om zichzelf te ontdekken en volwaardig participeren in de uitbouw van de werking.

6. Zet actief in op toegankelijkheid

Speelpleinwerk kenmerkt zich door de hoge graad van openheid en streeft een zo laag mogelijke drempel na. Een speelpleinwerking is principieel een initiatief waar elk kind en alle jongeren terecht kunnen, los van elke filosofische of ideologische strekking, verstandelijke mogelijkheden of beperkingen. Binnen de draagkracht van haar team vertrekt een speelpleinorganisator actief vanuit de behoeften voor zoveel mogelijk kinderen, jongeren en hun ouders. Dat vertaalt zich in de praktijk in een openheid naar deelname, gebruiksfrequentie, lage kostprijs en toegankelijkheid voor alle kinderen. Het is niet enkel gericht op het 'drempelvrij' maken voor bijzondere doelgroepen, maar komt iedereen ten goede. Toegankelijkheid gaat over het kwalitatief versterken van het ganse speelplein!

De optelsom van alle kenmerken vat de definitie samen van speelpleinwerk.

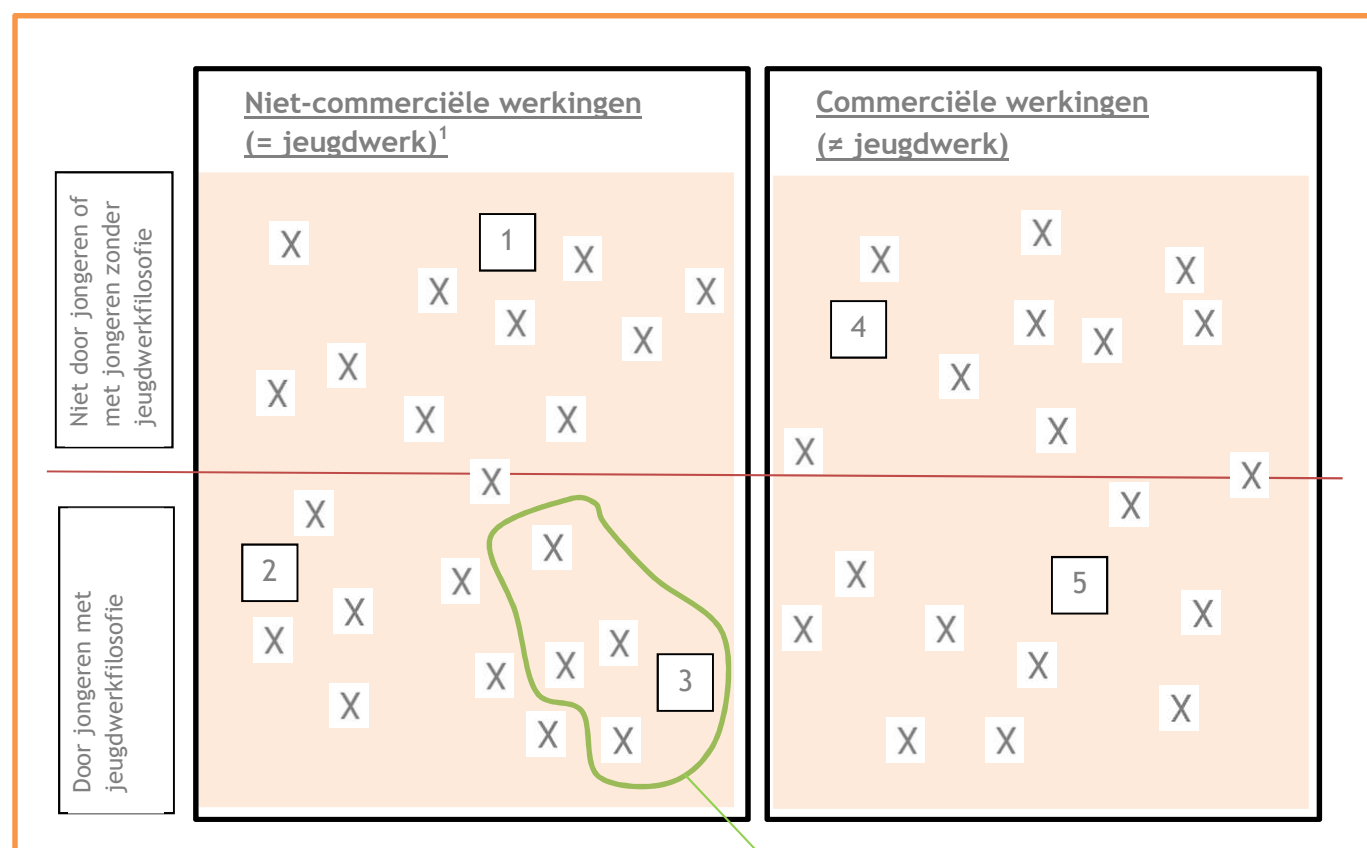
Speelpleinwerkingen onderscheiden zich van andere vakantiewerkingen door het feit dat ze zichzelf speelpleinwerking noemen, het feit dat ze jongeren vanuit een jeugdwerkfilosofie actief betrekken bij de werking en toegankelijkheid van kinderen en jongeren actief nastreven. Werkingen die zichzelf speelpleinwerk noemen, kunnen in de ogen van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk op basis van deze definitie niet als speelpleinwerking beschouwd worden. Door deze grenzen af te bakenen, zorgen we als koepelorganisatie voor een focus: het bepaalt voor wie we er zijn, wat we doen en hoe we de term 'speelpleinwerk' concreet invullen en de kwaliteit ervan willen bewaken. Het geeft richting aan de toekomst en het aanbod van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk en methodiek speelpleinwerk als dusdanig.

Naast speelpleinwerk zijn we er ook voor andere vakantiewerkingen.

Als expert in het organiseren van een speelaanbod in vakantietijd, richt onze dienstverlening zich naast speelpleinwerk ook op alle andere organisatoren van vakantiewerkingen. (bv. lokale besturen met een uitgebreid vakantieaanbod, organisatoren (al dan niet commercieel) die kampjes aanbieden (al dan niet met overnachting), ouders die zelf de handen in elkaar slaan en een aanbod op poten zetten, bedrijven die voor de kinderen van werknemers een aanbod aanbieden...). Het volstaat dat werkingen:

1. spelen centraal zetten;
2. kinderen als doelgroep definiëren;
3. actief zijn in de vakantie;
4. geen langdurig en vastgelegd engagement van de deelnemers verwacht.

Schema: Speelpleinwerk binnen het geheel van vakantiewerkingen

Alle vakantiewerkingen

Definitie vakantiewerking

- + Spelen staat centraal
- + Kinderen als doelgroep: kleuters, lagere schoolkinderen en/of tieners
- + Is actief in de vakantie(s)
- + Deelnemers kiezen zelf hoe vaak ze deelnemen

Definitie speelpleinwerking

- + Spelen staat centraal
- + Kinderen als doelgroep: kleuters, lagere schoolkinderen en/of tieners
- + Is actief in de vakantie(s), in regel zonder overnachting voor de deelnemers
- + Deelnemers kiezen zelf hoe vaak ze deelnemen
- + Het speelplein is een plek voor én door jongeren
- + Zet actief in op toegankelijkheid

¹Jeugdwerk is sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door de jeugd van 3 tot en met 30 jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd die daaraan deelneemt op vrijwillige basis.

²Jeugdwerkfilosofie: Het merendeel van de begeidersploeg zijn jongeren. Ze voeren het speelaanbod uit en worden actief betrokken bij de werking. Om haar speel functie optimaal te kunnen realiseren ziet een vakantiewerking de uitbouw van haar begeidersploeg als doel op zich. Ze investeert daarom veel tijd en energie in het stimuleren van de betrokkenheid, de verbondenheid en de participatie van haar begeidersploeg. Ze creëert een veilige omgeving waarbinnen jongeren kunnen groeien, fouten mogen maken, kansen krijgen om zichzelf te ontdekken en volwaardig participeren in de uitbouw van de werking.

VDS is en blijft de koepel van en voor het speelpleinwerk.

VDS is de koepel van alle speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel, en wil dat ook blijven. We zijn zelf geen organisator van lokale speelpleinwerkingen, maar ondersteunen hen proactief. Gemeentelijk of particulier, aangesloten bij onze organisatie of niet, alle speelpleinorganisatoren kunnen steeds op onze basisdienstverlening rekenen. Ondersteuning is op maat en respecteert de eigenheid van elke werking. Lokaal werken is onze sterkte. Elke speelpleinwerking mag minstens om de 2 jaar van ons bezoek verwachten in volle vakantietijd. Onze dienstverlening evolueert mee met de speelpleinrealiteit en vertrekt vanuit onze sterke visie op spelen en ons geloof in de jeugdwerkmethodiek. We verbinden werkingen en zetten samenwerkingen op die het speelpleinwerk versterken. Dat 80% van alle speelpleinwerkingen ook aansluit en lid is van onze organisatie, geeft de VDS een duidelijk mandaat en slagkracht om op bovenlokaal, Vlaams en federaal niveau op te komen voor speelpleinwerk als unieke jeugdwerkvorm. We vertegenwoordigen hun stem.

Het is op dit moment niet bedoeling om ook koepel te worden van alle andere vakantiewerkingen. We vertegenwoordigen hen niet, maar nemen hun vragen, bezorgdheden en onze ervaringen uiteraard wel mee. Wat bruikbaar is voor speelpleinwerk, is bruikbaar voor alle vakantiewerkingen. Vakantiewerkingen die aansluiten en lid worden van onze organisatie geven daarmee een duidelijk signaal en leggen extra gewicht in de schaal. Verder kunnen zij gebruik maken van al onze dienstverlening die ook voor speelpleinwerkingen beschikbaar is.

“VDS IS AL 50 JAAR EXPERT IN HET ORGANISEREN VAN EEN SPEELAANBOD IN VAKANTIETIJD EN BEHARTIGT DE BELANGEN VAN ÉLK SPELEND KIND.”

Elk spelend kind:

Zowel op lokaal als bovenlokaal, Vlaams, federaal en internationaal, behartigen we mee de belangen van elk spelend kind.

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) zelf:

We willen een inclusieve jeugdwerkorganisatie zijn, voor en door jongeren. Onze stafmedewerkers en vrijwilligers zijn bevlogen, hebben expertise en versterken elkaar. Samen maken we er een efficiënte en effectieve organisatie van.

BIJLAGE WAARDEN

Hieronder hebben we een aantal voorbeelden gezet wat die waarden zouden kunnen betekenen in onze dienstverlening, in onze organisatie en ten aanzien van onze medewerkers. De voorbeelden zijn louter ter illustratie en niet bepalend.

SPEELS

1. Als we deze waarde hanteren binnen pijler dienstverlening, wat betekent dat dan?
  - a. *Spelen om te spelen voorop*
  - b. *Speelse houding bij vormingen, adviezen...*
2. Als we deze waarde hanteren binnen pijler organisatie, wat betekent dat dan?
  - a. *Speelse infrastructuur*
  - b. *Speelruimte bij beslissingen voor staf, vrijwilligers, regio's...*
3. Als we deze waarde hanteren binnen pijler medewerkers, wat betekent dat dan?
  - a. *Aandacht voor teambuilding.*
  - b. *Zelf ook spelen.*
  - c. *Naar analogie met onze speelvisie vinden we het belangrijk dat de vrijwilliger ernaar streeft om een speelse stijl te hanteren tijdens alle mogelijke VDS-evenementen en -momenten. Al deze momenten, of ze nu intern of extern zijn, worden steeds vanuit een speelse stijl aangepakt om zo onze speelvisie op alle mogelijke manieren uit te dragen.*

ONTWIKKELING

1. Als we deze waarde hanteren binnen pijler dienstverlening, wat betekent dat dan?
  - a. *We maken onze huidige dienstverlening sterker en beter en we ontwikkelen nieuwe dienstverlening om zo de speelpleinen en de mensen die daarmee bezig zijn sterker te maken.*
  - b. *De vrijwilliger kan zijn eigen ervaringen en kennis benutten om kwaliteitsvolle feedback te geven en anderen (zowel deelnemers als de ploeg) tot een nog betere versie van zichzelf te vormen. We staan ook open om iedereen kansen te geven om aan zichzelf te werken. Dit houdt in dat we fouten niet afstraffen, maar beschouwen als leermomenten.*
2. Als we deze waarde hanteren binnen pijler organisatie, wat betekent dat dan?
  - a. *We ontwikkelen (onze structuur en processen binnen) onze organisatie zodat die een goede ondersteuning van de speelpleinen faciliteert. We zijn gedreven door een sterker drang altijd beter te doen.*
  - b. *Vrijwilligers worden ondersteund om te groeien in hun (financieel) engagement binnen de VDS. Op deze manier kunnen zij een groeitraject doormaken binnen de organisatie en zichzelf ontwikkelen van financieel geïnteresseerde tot (mede financieel) beleidsvoerder.*
  - c. *Groei om op een verantwoorde manier te kunnen investeren in bvb infrastructuur (om op die manier financiële zekerheid te creëren).*
3. Als we deze waarde hanteren binnen pijler medewerkers, wat betekent dat dan?
  - a. *We ontwikkelen het beleid en het kader waarbinnen onze medewerkers werken, groeien en gelukkiger en productiever worden.*
  - b. *We ontwikkelen onze medewerkers om hen sterker te maken en om hen beter in staat te stellen om de taken die ze willen/moeten doen uit te voeren.*
  - c. *De VDS streeft ernaar om elke betrokkene tijdens een VDS-moment een comfortabel gevoel te laten ervaren. Daarom is het nodig om een veilige omgeving te creëren waar de persoon weinig continue stress of angst ervaart. Hierdoor zal elke VDS'er meer energie hebben om in te zetten op zijn eigen groeiproces en zal zijn betrokkenheid bij de organisatie enkel vergroten.*
  - d. *De vrijwilliger kan kritisch naar zichzelf kijken en staat open om te werken met de feedback die zij/hij krijgt. Zij/hij gaat actief op zoek naar deze feedback en hier dan ook mee aan de slag.*

TOEGANKELIJK

1. Als we deze waarde hanteren binnen pijler dienstverlening, wat betekent dat dan?
  - a. *Iedereen kan op cursus (financieel, fysiek...).*
  - b. *Toegankelijkheid van kleine en grote vragen door loko's en geografische vertegenwoordiging van de vrijwilligers.*
    - a. *Toegankelijk zijn voor alle doelgroepen in communicatie.*
    - b. *De VDS wil geen financiële drempel creëren en wil dat zijn producten en diensten toegankelijk en betaalbaar zijn. Daarom werkt de VDS ook speciale regelingen uit om ook kansengroepen in de samenleving te kunnen aanspreken.*
    - c. *Beschikbaar voor en op maat van elke speelpleinwerking*
    - d. *Merk op dat 'toegankelijk' heel wat andere dingen (beschikbaar, betaalbaar, betrouwbaar) omvat.*
2. Als we deze waarde hanteren binnen pijler organisatie, wat betekent dat dan?
  - a. *Processen en procedures die duidelijk, transparant en makkelijk vindbaar zijn (extern en intern).*
  - b. *Makkelijk via verschillende kanalen te bereiken.*
  - c. *Toegankelijke locatie: iedereen kan met de deur in huis vallen.*
  - d. *Laagdrempelige manieren van lidmaatschap.*

- e. De financiën (en achterliggende systemen) worden transparant gecommuniceerd binnen de organisatie. Daarvoor worden alle gebruikelijke communicatiekanalen gebruikt: e-communicatie, overleg en uitwisseling, vorming, betrokkenheid.
3. Als we deze waarde hanteren binnen pijler medewerkers, wat betekent dat dan?
- Plogo's die ondersteuning kunnen geven aan verschillende vrijwilligers.
  - Openheid bij aanwerving.
  - Toegankelijk voor alle doelgroepen.
  - Toegankelijk voor vrijwilligers met een groot of klein engagement.

KWALITATIEF

1. Als we deze waarde hanteren binnen pijler dienstverlening, wat betekent dat dan?
- Betrouwbaar, laagdrempelig...
  - Doen waar nood aan is.
2. Als we deze waarde hanteren binnen pijler organisatie, wat betekent dat dan?
- We zorgen voor een ideale werkomgeving die ervoor zorgt dat medewerkers zich volledig kunnen focussen op hun taak.
  - De VDS neemt een houding aan als 'goede huisvader' en is zich te allen tijde bewust van de verantwoordelijkheid die het beheren van een gezond financieel beleid met zich meebrengt.
  - De VDS voert een financieel beleid volgens de regels van de kunst.
  - De VDS wil zijn doelpubliek op klantvriendelijke wijze benaderen, ook mbt financiële aspecten. De VDS voorziet daarom vlotte betaalwijzen en vlotte afhandeling
3. Als we deze waarde hanteren binnen pijler medewerkers, wat betekent dat dan?
- Juiste persoon (staf/vrijwilliger) op juiste plaats: kennis, houding, ondersteuning, weten hoe de dingen werken.

RESPECTVOL

1. Als we deze waarde hanteren binnen pijler dienstverlening, wat betekent dat dan?
- Respect voor de klanten: voor hun keuzes, voor wat ze doen, voor wie ze zijn, voor hun mening en talenten.
  - Respect en openheid voor de eigenheid van elke speelpleinwerking.
  - Respect voor keuzes en aanpak van elk speelplein (bv speelaanbod).
2. Als we deze waarde hanteren binnen pijler organisatie, wat betekent dat dan?
- Interne structuur: respect voor beslissingen, mandaten, organen en afspraken.
  - Geld en infrastructuur: medewerkers die respectvol omspringen met ons geld en onze infrastructuur, klanten die respectvol omspringen met producten.
3. Als we deze waarde hanteren binnen pijler medewerkers, wat betekent dat dan?
- Respect voor de medewerkers (staf/vrijwilligers): voor alles wat ze doen (klein en groot), voor iedereen, voor wie ze zijn, voor hun mening, voor hun talenten.
  - De VDS verwacht dat je respectvol omgaat met deelnemers, ouders, medevrijwilligers en stafmedewerkers. Dit wil zeggen dat je waardering hebt voor iemand vanwege zijn eigenheid, sterktes, zwaktes, prestaties en vaardigheden. In een groep kunnen deze eigenschappen nogal verschillen. VDS'ers kunnen deze verschillen erkennen en waarderen.
  - De VDS verwacht dat zijn medewerkers integer zijn. Dit wil zeggen dat je eerlijk en oprecht handelt naar de waarden van de organisatie, zodat de VDS je ten volle kan vertrouwen. Niemand mag misbruik maken van een bepaalde positie of functie binnen de groep.
  - De VDS streeft naar een gelijkwaardige behandeling, zowel tussen staf en vrijwilligers, sessiegevers en deelnemers, ouders en sessiegevers, vrijwilligers onderling op een vergadering. In het geval van een conflict vindt de VDS het belangrijk dat elke partij gehoord wordt, los van de functie binnen de organisatie. Het proberen begrijpen van de context en het verhaal van de andere betrokkene aanvaarden, draagt bij aan een positief klimaat.
  - Ten aanzien van anderen betekent dit dat je iedereen met respect behandelt. Ook al heb je soms een andere positie (bv: animator tav kind of ervaren animator tav nieuwe animator), iedereen is gelijk en evenwaardig. Je hebt een actieve open houding voor anderen en voor verschillen. Je wil hem en de verschillen leren kennen. Je gaat niet oordelen omdat je een andere leefwereld, visie, geloof, normen waarden of referentiekader hebt. Ook in conflicten staat respect voor het individu voorop (er zijn geen stoute kinderen, er is enkel stout gedrag). Je probeert actief op zoek te gaan naar oorzaken van conflicten om zo gedrag te begrijpen en verklaren. Op deze manier kan je conflicten vermijden.¹ Je bent een teamplayer en wil met iedereen samenwerken. Het betekent ook dat je betrouwbaar bent en niets zal doorvertellen wat de ander kan kwetsen. Je respecteert de privacy van de ander.
  - Het betekent dat jij evenveel waard bent als de ander en dat jij ook jezelf mag zijn. Je bent eerlijk, echt en authentiek ten aanzien van anderen. Je kiest zelf wat je vertelt over jezelf maar hetgeen je vertelt, is de waarheid. Je staat open voor feedback en stelt bij conflicten je eigen gedrag in vraag. Je benoemt waar jij voor staat en zoekt een oplossing waar je je beiden goed in voelt.

¹ Zie de theorie van "geweldloos verzet".